

Tallinna Linnateatri kevad

2011 **Tallinn**
EUROOPA KULTUURIPEALINNAKS

Esimene kokkupuude Hollywoodiga

TULEKUL!

Marie Jones
„Kivid sinu taskutes“

Inglise keelest tõlkinud
Peeter Volkonski
Lavastaja: Jaanus Rohumaa
Kunstnik: Aime Unt
Esietendus Väikeses saalis
3. märtsil 2007.
Mängivad: Indrek Ojari ja
Argo Aadli

„Kivid sinu taskutes“ on inspireeritud filmikunstist ja Hollywoodi unelma-dest. Kõiki rolle mängivad kaks näitlejat, mis annab osatäitjatele ohtralt võimalusi improvisatsiooniks ja kiireteks ümberkehastumisteks. Lugu leiab aset väikeses liri külas, mis on valitud mastapsee ajaloolise mängufilmi võtteplatsiks. Massivõttele on kutsutud ka hulk külaelanikke. Näitemängu peategelasteks on kaks kohalikku noormeest, kellest üks unistab saada stsenaaristik ja teine näitlejaks. Nüüd, kus kodukülla saab Hollywoodi võttegrupp, on kätte jõudnud ka nende suur šanss...

Indrek Ojari ja Argo Aadli.

Hollywood suudab igale inimesele vähemalt korra muljet avaldada. Isegi kui sa oleksid alguses ameerika kino suhtes kriitiliselt meelestatud, tunned sa ikka kontrollimatult aukartust, kui ühtäkki oledki koos nende inimestega, kelle kätetööd kogu maailm vaatab. Mäletan oma tundeid, kui sisenesin esimest korda üliõpilasena XX Century Fox'i stuudioterritooriumile. Üht kätt oli seal Los Angelese linna territooriumil üles ehitatud kvartalijagu New Yorgi linna koos spetsiifiliste NY kollaste taksode ja siniste politseiautodega. Veidi kaugemale jäi juba söökla, kus söid parajasti „Sala-

toimikute“ võttemeeskonna liikmed.

Kui esimene õhevus üle läheb, siis saad aru, et Hollywood on väga mitmetasandiline. Seal on neid, kes mõtlevad ainult turunduslikes terminites ja teevad 15-25 aastastele poistele märulfilme, sest just see sihtgrupp on kogu maailmas kõige suurem kinoskäijate rühm. Nemad määravad suuresti ka selle näo, mille järgi muu maailm langetab oma otsuseid Hollywoodi kohta.

Seejärel on seal südametun- nistusega suured professionaalid, kelle analüüside täpsuse ees ma jäingi aukartust tundma. Need inimesed ei pruugi olla ameeriklased, sest Hollywoodi

eripära seisneb võimes kogu maailmast parimad anded endale osta. Mõelge näiteks sellele, et Jeunet' „Pikk kihlus“ oli hoolimata prantsuse keelest ja näitlejatest Hollywoodi film või et „Armunud Shakespeare“ ja „Inglise patsient“ olid inglise talentidega tehtud ameerika filmid. Probleem nende filmidega on see, et nad kõik nõuavad mastaapi. Fimal New Regency, kus ma töötasin, oli koostöö- leping briti firmaga Channel 4 Films. Probleem oli selles, et enamik inglise projektidest olid ameeriklastele liiga pisikesed ja enamik ameerika projektidest inglastele liiga suured. Seepärast sai mulle selgeks, et Hollywood

ei tee koostööd rahvaga, mille elanike arv on väiksem 60 miljonist.

Agas Los Angelese issanda loomaaed on laiem kui Hollywood, mis klassikalises mõttes piirub 5-6 suur- stuudioga. Lisaks on seal sadu sõltumatuid väikefirmasid, kes loodavad saada lepingut suur- stuudioga, sest ainult taoline leping garanteeriks filmi levi kogu maailmas. Rõhuvas ena- muses on aga tegemist täiesti keskpäraste filmifirmadega, kes ei tee põrmugi paremaid filme kui keskmine eesti filmistuudio. Nende geograafiline asukoht – Hollywood Kalifornias – ei anna

mitte vähimatki kunstilist eelist.

Ja siis tuleb kõige massilisem ja samas ka kõige kurvem selts- kond. Need on tuhanded noored, kes saavad Los Angelesse sooviga läbi lüüa. „Just to make it!“ 90% nende hulgast on lootusetult ebaadekvaatse enese- hinnanguga meedia ja glamuuri ohvrid. Kuna neid on nii palju, siis ei teki enam ka haletsust, kui vaatad, kuidas sära nende silma- des aastate möödudes vaikselt kustub, sest kõrgliigasse täiesti andetud ei satu ja lisaks peab sul olema ka õnne. Palju õnne. Iga Hollywoodi film läbib sõela, kus ta konkureerib umbes 2000 projektiga. Samamoodi on inimestega. Kui sul ei ole tutvusi,

siis isegi teatava ande korral on su läbilöögi šanss Hollywoodis umbes 0,01%. Muidugi jääb alles võimalus, et sa lähed Hollywoodi ja ühined mõne keskpärase fir- maga ja Eesti mõistes teenid isegi head raha, aga suurde fil- mimaailma jääb uks ikka sule- tuks. Ka praegu on Hollywoodis trobikond eestlasi, kes kõik üri- tavad seal pimedas tsoonis läbi lüüa. Mõned neist just nälja üle ei kurda, aga kui arvestada, et edukaim nende seast – näitleja Johann Urb – on IMDB järgi Hollywoodi näitlejate reitingus 10211. kohal, siis seegi näitab, kui kummaline Hollywoodi maa- ilm meie jaoks tegelikult on.

Ilmar Raag

Sünnipäev kokku- hoidmise tähe all

13. veebruaril oli Tallinna Lin- nateatril 41. sünnipäev. Kuna eelmisel aastal peeti suurejoo- neliselt juubelit ning sellele pani punkti rahvusvaheline festival „Talveöö unenägu“, siis seekord kandis pidulik päev alapealkirja „Kokkuhoid“. Seda igas mõttes. Et oluline on märgata ja väärtus- tada töökaaslast – endiseid ning tänaseid – ja pidutseda vaimu- energiasäästlikumalt.

Sünnipäeval sõitis Linnateatri

rahvas kõigepealt Metsakalmis- tule ja süüdati küünlad lahkunud kolleegide haudadel. Päikese loo- jumise hetkel jätkus pidulikum osa teatrimajas. Anti kätte tradit- sioonilised kolleegi- ning publi- kupreemiad, mida sel aastal ka teatri koduleheküljel hääletada sai, tantsiti ning Ivo Linna juhti- misel peeti maha Aarne Üksküla koostatud teatriajaloosunaalne viktoriin. Öhtu lõppes südaõise sünnipäevalõkkega Lavaaugus.

Linnateatri kolleegi- ja publikupreemiad 2007

PARIM LAVASTUS

Elmo Nüganen
A. H. Tammsaare/E. Nüganen
„Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.“

PARIM KUJUNDUS

Vladimir Anšon
L. Pirandello „Nii see on
(kui teile nii näib)“

PARIM MEESOSATÄITJA

Indrek Sammul
A. H. Tammsaare/E. Nüganen
„Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.“

PARIM NAISOSATÄITJA

Hele Kõre
A. H. Tammsaare/E. Nüganen
„Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.“

PARIM KÕRVALOSATÄITJA

Andres Raag
A. H. Tammsaare/E. Nüganen
„Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.“

PARIM LAVASTUSALA TÖÖTAJA

Terje Kessel-Otsa, vanemrekvisiitor

PARIM MAJA TÖÖTAJA

Veiko Tubin, trupijuh

ERIPREEMIA

Raivo Põldmaa, direktor

PUBLIKUPREEMIA

Rain Simmul – 327 häält
(Kokku hääletas 2174 inimest)

ESPAKI PREEMIA

Hele Kõre

Hele Kõre ja Indrek Sammul – parimatest parimad 2007.

Paula Vogeli näidend ja sotsiaalne tundlikkus

Intervjuu **Ain Prosaga**

TULEKUL!

Paula Vogel
„Kuidas ma õppisin sõitma“

Inglise keelest tõlkinud Anu Lamp
Lavastaja: Ain Prosa
Kunstnik: Kersti Varrak
Esietendus: Taevalaval
24. märtsil 2007.

Mängivad: Piret Kalda, Allan
Noormets, Epp Eespäev,
Ursula Ratasepp, Andero Ermel

„Kuidas ma õppisin sõitma“ on otsekohene lugu ühe tüdruku täiskasvanukssaamisest läbi keeruliste elusituatsioonide. Näidend koosneb neljakümneaastase naise meenutustest alates üheteistkümnendast eluaastast. Tüki pealkiri on tähenduslik mitmel moel. Eriti Ameerikas, kust näitemäng pärit, sümboliseerib autojuhilubade omandamine täiskasvanuikka jõudmist. Autojuhtimist õpetab kangelannale aga tädimees, kes varaküpsesse tüdrukusse armub. Sarmika, kuid hingelt üksildase mehe tähelepanu kõditab tüdrlapse eneseteadvust, samas tekitavad lähenemiskatsed temas võõristust. Suhe täiskasvanud mehe ja alaealise tüdrlapse vahel on valus ja delikaatne teema, millele autor on lähenenud mõistvuse, aga samas ka karmusega – on selge, et õnne valem ei ole see kummagi osapoole jaoks. Kindlasti ei aseta Vogel aga oma peategelast ohvri rolli, vaid kujutab teda enda eest seista oskava noore naisena.

Valid oma lavastatavad tekstid alati väga hoolikalt – need peaksid olema enne äramärkimist ja tunnustust leidnud, nimekates teatrites läbi proovitud või koguni mõne preemia saanud?

Põhjus on lihtne. Neist näidenditest on lihtsalt enam kirjutatud. Kui on ilmunud arvustused, siis on rohkem infot ja tead, kas tasub Eestisse

Sotsiaalse närviga Ain Prosa

lugemiseks tellida. Tavalistest tutvustustest, kus kirjutatakse, et näidend räägib inimestevahelistest suhetest, või tüdrlaps armub noormehesse – sellest saab ju nullinfot.

Kui tulid seekord Linnateatrisse lavastama, siis kõhklesid kahe teksti vahel – kas Paula Vogel või ...

Mina tahtsin lavastada „Kahe maailma hotelli“, mis kunagi Rakvere Teatri repertuaaris oli. Teatrile tundus, et sarnase temaatikaga tükke on juba palju. Vogeli valik on aga mõnevõrra Linnateatri jaoks ootamatu. Vogeli näidend sobiks rohkem off-lavadele. Ta esietenduski Off-Broadwayl.

Tundub, et sinu lavastuste tekstid on pärit geograafiliselt rohkem Inglismaalt või Anglo-Ameerika regioonist.

Ma olen lavastanud ka prantsuse ja saksa autorite näidendeid. Tänapäeval jõuad paljude materjalideni läbi interneti. Võid surfata saksa teatri kodulehtedel, kuid need on üsna halvad. Saksa näidendid sobiksid ka rohkem eksperimentaalsematesse teatritesse. Inglise kodulehtedel on kõige rohkem materjali ja linke ja viiteid. Briti komöödia töötab Eestis palju paremini kui prantslaste sama žanr.

Näitlejate mängimistehnika ja temperament, esprii tabamine ja kergus laval? Kas eestlane tabab seda?

Briti situatsioonikomöödia on prantslaste jaoks kommete- ehk salongikomöödia. Tegelikult on need aga täiesti erinevad vormid. Situatsioonikomöödia sobib eestlasele palju enam vaadata, sest meil puudub ajalooline taust salongihuumori mõistmiseks. Eestis on olnud 700 aastat orjapõlve ja huumori mõistmisel on vahe sees – kas komöödia tuleb van- gist või salongist.

Mis Paula Vogeli näidendi puhul kõige rohkem hingel on? Millele soovid publiku tähelepanu juhtida?

Oluline on jälgida, kuidas peategelane suudab meid ninapidi vedada tänu sellele, et ta ei räägi lugu ei algusest ega lõpust, vaid läbisegi. Aeg on loogilise sündmustiku segi paisanud. Seetõttu teiseneb kogu aeg meie suhtumine temasse – hoiakud muutuvad vastavalt seikadele, mis päeva- valgele tulevad.

Tegemist pole otseselt ohudraamaga. Autor ei soovi näidata tüdrukut ahistaja ohvrina. Näidendisse on sisse kirjutatud kaks liini – Lolita-teema ja pedofiilia. Mitte miski ei pane meid aga pedofiiliat kui nähtust mõistma, kuigi Vogel kujutab oma meestegelast kohati ka pooltoonides. Näidendi ühe peategelase kohta ei saa juriidiliselt öelda, et ta on pedofiil – ta ootab kannatlikult tüdruku 18-aastaseks saamist.

Huvitav on jälgida sisemist protsessi – kuidas me ise oma hoiakuid loome. Kui autor räägib mehest ühtmoodi, siis me arvame ühtmoodi, ja kui teistmoodi, siis me kujundame oma arvamuse kohe ümber.

Seos Eestiga. Kas on oluline ka teema sotsiaalsele taustale ehk ühiskonnale lahti laotada?

Minu jaoks on üllatav see, et pedofiilia teema on Eestis viimasel ajal nii populaarseks osutunud. Aasta jooksul on neid „onusid“ palju välja tulnud. Isegi välismaal jäävad Eesti mehed millegipärast vahele. Ja kõige hullem on see, et need on inimesed, kes elavad meie kõrval, ja keda keegi ei oska kahtlustada. Näitemängus on ju ka onu peres pidev külaline. Ühel korral ema siiski arvab, et onu vaatab tema tüdrt „teistsuguse pilguga“.

Aga asi lõpeb sellega, et ema ütleb tüdrukule: kui midagi juhtub, siis ise vastutad...

Sellest kandist avab näidend kindlasti silmi, kuid teisest küljest ei taha ju ka paranoiasse kalduda ja igas valges keskealises mehes kohe vaiki- misi pedofiili näha. See ei ole armastuslugu, oluline on sotsiaalne kontekst. Näitame ühe tüdruku lapsepõlve lugu, mille tõttu tema elu jäävalt muutub. Näidend liigub läbi erinevate žanrite – algab komöödiast ja lõpeb tragöödia või draa- mana.

Olen mõelnud heade filmide või teatritükkide puhul, et kui kunst mingit „piiriteemat“ käsitleb, siis kas tabu ei või läbi subjektiivsuse ja metafooride keele ja miks mitte ka karismaatilise tegelaskuju atraktiivseks ja põnevaks muutada?

Meie peategelase puhul ei saa öelda, et ta on monst- rum. Kui lehes oleks uudis, et arreteeriti 30-aastane mees, kahtlustatuna 14-aastase tüdrlapse ärakasutamises, siis oleks see paljas fakt, mida oleks kerge hukka mõista. Kuid kui see mees kirjutaks raamatu ja kirjeldaks oma mõtteid ja tundeid, siis oleks suhtumine hoopis teine. Aga pedofiilia ise jääb ikkagi kuriteoks.

Sotsiaalne häbi ja tugev süütunne on väga Eesti ühis- konnale omane. Eksisteerib tõekspidamine, et see, mis on peres, sellest kõva häälega ei räägita. Tänu sellele jääb palju varju.

Sellest see näidend räägibki. Seda korratakse kui man- rat, et perekond on perekond. Kui Woody Allen abiellus oma kasulapsega, kes võeti beebina perekonda, siis sellest ju kui perverssusest ei räägitud?

Küsis Kristiina Garancis

Sotsiaalne häbi ja Eesti. Intervjuu Psühholoogilise

Kas teema – vanema mehe suhe teismeliseohtu tüdru- kuga – on Eestis ka täna terav või on see meie jaoks ikkagi pelk ilukirjandus?

Traditsiooniline peremu- del on muutunud. Hetkel on tavaline see, et lapsel on palju vaba ja endaga üksiolemise aega. Kui isa-ema on mõlemad kogu aeg tööl, või kui hooldaja- jaks on ainult üks vanem, hak- kavad paljud teismeliseikka jõudnud tüdrlapsed otsima endale perevälist suhet. Ja seda läheduse kompenseerimiseks, mida emalt-isalt ei saa. Tao- line suhe peaks asendama nn külma isa, kes võib küll olemas olla, kuid kellel pole lapse jaoks aega ja kes pole temaga kontak- tis. Nii võib tekkida armusuhe, mis jätab emotsionaalse jälje kogu eluks. Vanemal mees- poole esindajal võib olla endal elus probleeme ja ta ei julge

luua suhteid omaealistega, sest talle tundub, et küps naine on liiga võimukas. Mees võib olla aga ka palju pragmaatilisem ja kasutada noore tüdruku süü- tust lihtsalt ära.

Minu juurde tuli kord 16- aastane neiu, kelle suhe emaga oli läinud väga konfliktseks. Tüdruk oli leidnud endale 10- 15 aastat vanema partneri ja nad alustasid kooselu.

Neiule tundus, et sellest suhtest saab ta puuduva turva- tunde, kuid ta polnud tegelikult veel küps, et teha sotsiaalseid otsuseid.

Nii võibki juhtuda just üksik- emadega, kellel on kasvatamise vastutus ka puuduva isa eest, et nad ei tule konfliktsete lastega toime ja nende jaoks on kergem lasta teismelistel lastel minna. Tüdrukutele mõjuvad aga varakult alustatud suhted nii, et tekivad sügavad sotsiaalsed

traumad. Kui nad jõuavad sel- lesse ikka, kus soovivad midagi muuta, siis on seda raske teha, sest nad on kas jätnud oma hariduse pooleli või sünnita- nud lapsed. Tihti lõpebki sel- line suhe siis, kui tüdrukud on saanud täiskasvanuks ning mõistavad, et nad pole tao- list kooselu soovinud, vaid on rahuldanud alateadlikult vaja- dust läheduse- ja turvatunde järele.

Tänapäeval on palju pere- sid, kus vanemad on läinud kooselus juba teisele või kol- mandale ringile. Milline on selle mõju?

Kui abielu on purunenud ja lapsed on jäänud ühe lapseva- nema juurde, kes elab koos uue partneriga, siis läheb noortel keeruliseks. Millised rollid keegi nüüd omaks võtab? Ürgne loomus vajab peres hierarhiat, süsteemi. Pereteraapias kasu-

tatakse mõisteid „vanemate all- süsteem“ ja „laste allsüsteem“. Kui vanemate allsüsteem lahu- tuse tõttu nõrgeneb, juhtub nii, et vastassugupoole esindaja laps võtab hierarhia redelil kõrgema positsiooni. Kui ema ja poeg kasvavad koos, siis sel- lises peres võtab poeg mehe rolli. Ja ema kasutab alateadli- kult oma poega partnerina nn emotsionaalse toe saamiseks. Tihti kurdab ta kõva häälega, kui raske tal on elada ning lap- sed, kes soovivad ju vanemaid aidata, püüavad olla oma elus paremad ja heatahtlikumad ning võtavad endale koorma ka ema elus puuduva partneri eest. Olukord läheb keeruli- seks siis, kui sellisesse perre, kus üksikvanema kõrval elavad varaküpsed lapsed, tuleb uus elukaaslane. Hierarhia hakkab lagunema – elukaaslane tahab võtta partneri kohta, lapsed

ei ole nõus seda andma ning tekivad konfliktid. Lapsel tekib otsene vaen sissetungija suhtes ning hirm, et ta kaotab ka ainsa allesjäänud vanema. Tekivad alateadlikud protsessid, mis väljenduvad konfliktides ja takistavad normaalset suht- lemist. Tulemuseks võib olla, et teismeline põgeneb kodust ja hakkab oma leinas otsima kedagi teist, kes asendaks seda, kelle ta kaotanud on. Nii tekivad asendussuhted, mis ei püsi.

Mida tähendab varaküpsus? Kas laps loobub lapse olemast ja võtab endale kanda suu- rema koorma, kui ta tegelikult suudab? Ja mälestus surve- tundest jääb ülejäänud eluks õlgadele?

Laps võtab vastutuse ja loo- bub oma muretust lapse rollist. Ja nii juhtubki, et kui ta täiskas- vanuks saab, siis hakkab ta vas-

tutust vältima – elustub tunne, mis lapsena painav oli. Nad sõl- mivad küll suhteid ja kontakte, kuid ei julge võtta vastu suuri otsuseid ja riske, sest tunne on nii hirmutav. Inimene tuleb vastutusega tegelikult elus toime, kuid väärustunud taju painab teda ja tõstab pidevalt pead.

Kuidas on lapsega lood siis, kui ta kasvab üles vanaema ja vanaisa hoole all?

Laps loob siis kujutluses oma ideaalvanemad ehk mil- lised peaksid olema tema unis- tuste ema ja isa. Teda saadab tihti tunne, et ta pole piisavalt armastust ja tähelepanu saa- nud ning seetõttu ka piisavalt hea või väärtuslik. Vanemad kehtestavad puberteedieas ikkagi lõpuks suurema või väik- semä sõjaga piirid ja hierarhia, kuid vanavanemate juures kas- vavad tihti peale üles varaküp-

Neljandat festivali „Talveöö unenägu” külastas kokku 2226 vaatajat

Maagilisel jõulude ja uue aasta vahelisel ajal kutsus Linnateater juba neljandat korda Tallinnasse valiku külalistruppe, et pidada maha rahvusvaheline festival „Talveöö unenägu”. Seekordseks kunstiliseks juhiks oli Jaanus Rohumaa ja teatrite kokkukutsumise märksõnaks „lugude vestmise kunst”. Ühtlasi oli festival pühendatud eesti professionaalse teatri 100. sünnipäevale ja nii pani Linnateater omalt poolt Eesti Teatri Aastale punkti Jaan Tättelühinädendiga, mille kõik festivalil osalenud trupid pidulikult lõputseremoonial-uusaastapeol omas laadis ja keeles ette kandsid.

See ühine loominguline jõupingutus kujunes kogu festivali tippheteks ja iseloomustas ehk kõige paremini ideed, milleks „Talveöö unenägu” kunagi ellu sai kutsutud – tulla kokku, õppida üksteiselt, vahetada kogemusi ja tunda rõõmu üheskoos olemisest.

„Talveöö unenägu” mõte sai alguse siis, kui Linnateater oli kolinud värskest oma uude majja. Ootamatult oli seni kitsalt läbi ajanud teatri käsutuses suur kompleks, kus sai mängida mitut etendust korraga. Leiti, et oleks patt unikaalset teatrimaja maailmale mitte näidata. Teisalt on selge, et Linnateater ei ole oma kammerlike mängupaikade ja intiimses atmosfääriga loodud massiürituste tarvis, vaid sobib paremini lähema suhtluse kohaks. Nii sündis idee tuua aasta lõpus Tallinnasse kokku viis-kuus head teatritruppi – nimelt „kokku”, sest erinevalt mitmetest suurtest festivalidest paneb „Talveöö unenägu” rõhku sellele, et külalistruppid viibiksid festivalil samaaegselt ja tekiks võimalus kolleegide etendusi vaadata ning omavahel suhelda. Ka publikul on olnud võimalus erine-

vatest maadest saabunud teatritegijaid üsna lähedalt näha, olgu siis aruteludel, etendustel, õpikodades või festivaliklubis.

„Talveöö unenägu” on igal aastal olnud uus kunstiline juht ja seetõttu on ka etenduste valik olnud aastate lõikes väga erinev. Lavastuste skaala on ulatunud Kama Ginkase briljantsest psühholoogilisest realismist hullutava aafrika tantsuteatrini ja Frank Castorfi saksa avangardist Reko Lundáni tõsise soome argitragöödiiani. Rääkimata Dmitri Krõmovi stsenaariumi- ja lavastus- ja Frank Castorfi saksa avangardist Reko Lundáni tõsise soome argitragöödiiani. Rääkimata Dmitri Krõmovi stsenaariumi- ja lavastus-

Iga festival on rikastanud kohalikku teatripaletti ja pakunud vaatamiseks etendusi, mis ilma „Talveöö unenägu” vaevalt küll eesti publiku ette oleksid sattunud. Suurema ja väiksema õnnestumistega on püütud kutsumiseks valida lavastusi, mis erineksid pisut mõõda Euroopat tuuritavatest universaalsetest „festivalitükidest” ja tooksid endaga kaasa midagi selgelt tabatavat oma sünnimaast.

Üha enam on tähtsust omandanud ka õpikodad. Festival tunneb uhkust, et on suutnud pakuda oma publikule kohtumisi selliste tipptegijatega nagu Anatoli Vassiljev, Kama Ginkas, Adolf Šapiro, Frank Castorf, Patravadi Medjuhoni ja mitmed teised.

Seekordne festival paistis silma oma geograafilise mitmekesisuse poolest, mis ei olnud aga juhuslik otsus. Võtnud aluseks inimkonna ühe kõige ürgsema kunsti, loovestmise oskuse, otsis korraldusmeeskond meie koduplaneedi erinevatest osadest välja trupid, kes kannaksid endas midagi just sellele kandile ainuomast. Seda otsust kandis usk, et maailm on ühtaegu väike ja suur, see on

meie ühine kodu, kuid igaühel meist on ka oma keel ja traditsioonid, mida eriti nüüd, globaliseerumise ajastul, tasub kalliks pidada.

2006. aasta „Talveöö unenäost” võtsid osa Dmitri Krõmovi loomelabori trupp Draamakunstikoolist Venemaalt lavastusega „Donki Hot”, ühemeheteatri meister Issei Ogata Jaapanist lavastusega „Linnaelu kataloog”, Kusum Gboo tantsuansambel Ghanast lavastusega „Somu”, Frú Emilia teater Islandilt lavastusega „Saja-aastane maja” ning Iirimaa muusikud-jutuvestjad Néillidh Mulligan ja Vincent Woods. Linnateater esitas festivalil Mart Kolditsa lavastust „Rätsep”.

Programmi raames toimusid ka mitmed muud sündmused – Kusum Gboo trummimängu ja liikumise õpikodad, avalikud kohtumised islandi näitekirjaniku Jón Atli Jónassoni ning jaapani teatritekste Issei Ogata ja Yuzo Moritaga, teatrikunstnik Dmitri Krõmovi töötuba ning Natalja Krõmova teatriramatut „Nimed” esitlus. Õhtuti sai festivalirahvas kokku klubis, kus ühiseks muusikuteks.

Mis edasi? Kevadel 2008 algab Linnateatri suure saali ehitus. Sellega seoses langevad tööst välja meie kaks olulisemat mängupaika Põrgulava ja Taevalava ning Linnateater kolib paariks hooajaks ratastele. Seega on hetkel küsitav, kas 2008. aasta festival toimub.

Seda suurejoonelisem aga tuleb järgmine „Talveöö unenägu” 2010. aasta viimastel päevadel, kui teater avab oma suure saali ja annab rahvusvahelise teatrfestivaliga avalöögi sündmuse jadale, mis tähistavad Tallinna Euroopa kultuuripealinnaks olemist aastal 2011.

Triin Sinissaar

Festivali avamisel kõnelevad rahvusvahelises ehk kehakeeles Jaanus Rohumaa ja Ghana trupi liige.

Natalja Krõmova raamatut „Nimed” esitlevad festivaliklubis Adolf Šapiro ja Elmo Nüganen.

Krõmova valikkogu projektijuht Grand Old Lady Nonna Skegini tõi Moskvast kaasa vene kõrgkultuuri hinguse.

Teatrikunstnik Dmitri Krõmov koos oma üliõpilastega jagab eestlastele õpikoja-tarkusi.

Festivali üks kõige rahvarohkemaid üritusi oli Ghana Kusum Gboo trupi tantsutund. Kes arvas, et eestlased on külmavereline rahvas?

Teise koha populaarsuse ja müradetsibelliide pingereas sai õhtupoolik aafrika trummide saatel.

Kriisiabi nõustaja Kaie Palmetiga

sed lapsed, kes püüavad ruttu pääseda.

Kuidas on Eesti ühiskonnas lood laste ärakasutamisega vaimses ja füüsilises mõttes?

Meil kehtib seadus, mis loeb 14-aastase täiskasvanuks ja kui teda kuritarvitatakse, siis ei järgne sellele karistust. Kuigi nii noor pole veel vastutusvõimeline ja tihti allumine ongi kompensatsioon vanematelt saamata jäänud hellusele.

Eesti ja sotsiaalne häbitunne? Kas on asju, millest avalikult ei räägita, mis jäävad pereringi?

Psühholoogilise kriisiabisse selliste probleemidega eriti ei tulda. Meil on Asula tänava Laste Turvakeskus, kuhu pöörduetakse kuritarvitamise ja vägivalla korral. Tänapäeval on lapsed väga erudeeritud. Nad teavad oma õigusi väga täpselt. Pigem on kaalu-

kauss nende poolel ja neil on veel õigust ülearugi. Eksisteerib juba koolivägivall õpetajate suhtes. Kunagi tuli minu juurde 15-aastane, lapsevanem käe kõrval, ja palus, et ma täiskasvanut õpetaksin, kuidas temaga käituda, sest talle tundus, et too ahistab teda. On ka olnud selline juhus, et oli 15-aastane tütar, kes ei käinud koolis. Emal ütlesid ühel hetkel närvid üles ja ta tutistas tüdrukut. Laps põgenes Turvakeskusesse ja ütles, et ema peksab teda ning keeldus koju minemast. Ema tuli nõutult ja nuttes Kriisikeskusesse ning küsis, mida teha. Tütrele on antud automaatselt õigus – keegi ei uuri tausta ega tegelikku olukorda.

Puberteedieas tulevad kasvatusvead kõige tugevamalt välja, kuid siis on võimalik neid ka parandada. Kui lapsevanem arvab teadvat kindlalt, mida

ta võsuke vajab, ja jätab tema tahtmised küsimata, siis see ongi teismeliseas üks mässamise põhjuseid. Esimene mässameelsus saabub kaheaastaselt ning ka puberteedieas peab laps piire tõmbama – kus on tema ja kus on maailm. Kui tema eest võetakse vastutus ära, siis ta mässab selle kompenseerimiseks. Kui vanemad keelduvad nägemast oma võsusi, kellel udusulgede vahelt juba õiged suled paistavad, siis hiljem on lapsel väga keeruline iseendale tõestada, et ta on lennuvõimeline. Midagi läheb alati niiku. Ükski inimene pole ilma traumadeta – juba sündimine on esimene trauma. Keha mäletab.

Kuidas on Eestis lood äärmuslike situatsioonidega, muuhulgas pedofiiliaga?

Kriminaalseid ja pedofiiliaga seotud juhtumeid meil

eriti palju ei ole. Kui aus olla, siis juhtuvad need lood lastega, kellel pole normaalset järelevalvet. Kokkusaamine toimub vastastikusel otsimisel. Mitte et

Üsna hiljuti oli juhtum 14-aastase lapsega, kelle ema oli samuti lapsepõlves seksuaalselt ahistatud. Karmiline korraldus. Ühel heal päeval

Tüdruk läks vanaisaga kohtuma, diktofon riiete all, et asitõendeid koguda. Vanaisa vastas neiu küsimustele, öeldes, et teeb enda arvetes lapsele head, sest maailmas on palju haigusi, mille eest ta teda hoiab. Kuna tüdruk sai selle jutu linti, siis oli tõendusmaterjal olemas ning ta saadeti edasi laste turvakeskusesse, kus töötavad spetsiaalsed terapeutid.

Need protsessid, mis pedofiilia-süüdistusele järgnevad on alati väga keerulised. Kadalipp, mille laps peab läbi tegema, et tõestada, mis temaga toimunud on – uurijad, politsei, avalikkus – paneb perekonna tihti süüdistusest loobuma. See protsess võib tegelikult olla veelgi hullem trauma ja nii valibki ohver pigem selle tee, et saab psühholoogilist abi eriettevalmistusega terapeudilt.

Küsis Kristiina Garancis

3. aprillil on pärast etendust „Kuidas ma autoga sõitma õppisin” vestlusõhtu psühholoogiga, teadlasega ja lavastajaga. Teemaks Paula Vogeli näidendist tulenevad sotsiaalselt tundlikud teemad Eesti ühiskonnas.

laps otsiks meelega, vaid ta on lihtsalt hüljatud, kurb ja satub ohvriks, sest on neid, kes vajavad ripakil olevaid lapsi. Selles mõttes looduseseadus töötab, et pole olemas tühja kohta.

selgus, et tütre vanaisa oli teda ära kasutanud 2-3 aastat. Tütarlaps hoidis seda oma teada. Ema oli iseendaga hädas, isa oli alkohoolik – tal polnudki kellelegi rääkida.

“Isad ja pojad” jõuab märtsis 100. etenduskorrani

Ivan Turgenev „Isad ja pojad”. Lavastaja ja dramatiseeringu autor Adolf Šapiro (Moskva), tõlkija Toomas Kall, kunstnik Andris Freibergs (Riia), kostüümikunstnik Kristine Pasternaka (Riia), valguskunstnik Gleb Filštinski (Peterburi), muusikaline kujundaja Riina Roose.

Osades: Lembit Peterson (külalisenä), Aarne Üksküla (külalisenä), Indrek Sammul, Marko Matvere (külalisenä), Külli Teetamm, Epp Eespäev, Hele Kõre, Rain Simmul, Piret Kalda, Anne Reemann, Aleksander Eelmaa (külalisenä), Allan Noormets. Esietendus 20. märtsil 2002 Põrgulaval.

Aarne Üksküla, Külli Teetamm, Indrek Sammul, Lembit Peterson.

„Isad ja pojad” on osalenud eesti teatrifestivalil *Draama 2003* ja rahvusvahelisel teatrifestivalil *Baltiiski Dom 2003 (Moskvas)*. Lavastus on toonud Eesti Teatrikunsti Aastapreemia 2003 Adolf Šapirole ja Lembit Petersonile; festivalil *Draama 2003* pälvisid preemiad Andris Freibergs, Gleb Filštinski, Lembit Peterson, Indrek Sammul, Marko Matvere, Aarne Üksküla ja Adolf Šapiro.

Igas teatris on lavastusi, mis omal seletamatul moel inimesi ühendavad, toovad tagasi kaduma kippuva usu endasse, teistesse ja asjasse, mida aetakse. Linnateatris on üheks selliseks lavastuseks olnud Šapiro „Isad ja pojad”.

Iga lavastuse sünniga käib kaasas teatud atmosfäär, mis sageli jääbki seda saatma. „Isade ja poegade” käis kaasas mõtteselguse ja leebuse aura, kandudes proovisaalist teatrimajja ja lavale, sealt saali ja saalist omakorda lavale ja teatrimajja

tagasi, pannes inimesed natuke aeglustama oma argist tempot, kuulatama ja naeratama.

Ometi võiks teema ja sündmustiku järgi olla tegemist sünge, lohutu, isegi jõhkra looga. Otsijahing Bazarov iseenese lõksus, kust vaadates õnnelikud inimesed tunduvad paratamatult pinnapealsetena, põlvkondade konflikt, üks enesetapp, üks liiga varajane surm, kitsarinnaline ja targutav seltskond, headus, mis laseb ennast muserdada, eraldatus, suutmatuse armastada, täitumatus ambitsioonid... Ja siiski käib „Isade ja poegade” kaasas midagi helget ja klaari. Arusaamise, et elu on tugevam kui inimene, ei ole allaandmist. Vastupidi, see äratundmine just teebki tugevaks.

Elu ise on sekkunud ka lavastuse mänguaega, kes puudutanud inimesi, kes sellega seotud. Vähem kui aasta pärast esietendust haigestus Mikk Mikiver. Tema tagasitu-

leku lootuses võttis osa enda kanda Aarne Üksküla ja mängis korraga kahte rolli. See tagasitulek jäi aga olemata. „Isade ja poegade” elukõverasse kuulub ka Marko Matvere vabakutseliseks minek, samuti Üksküla ajutine teatritööst loobumine, mistõttu lavastus mõnda aega „riiulil” seisis, nüüd on aga võimalik mõlemat taas laval näha ja tükk liigub sajanda etenduseeni. Näitetrupiga on liitunud Aleksander Eelmaa, kes on enda kanda võtnud Üksküla endise rolli, samas kui viimane mängib sõbra mälestuseks edasi kunagist Mikiveri osa. Esietendusest on varsti möödas viis aastat. Mitme näitleja peresse on sündinud laps, osaletud on festivalidel, saadud on preemiaid. Elu on kulgenud oma kulgemist. Põrgulaval kõneldakse aga taas ja ikka Turgenevi sõnu, mis aitavad ehk korraks maha istuda ja iseendale otsa vaadata.

Triin Sinissaar

Linnateatri sünnipäevapidu. Parim kõrvalosatäitja Andres Raag parimat naisnäitlejat Hele Kõret šampusega kostitamas. Evelin Pang jälgib rituaali.

Linnateater aastal 2006 numbrites

Linnateater andis kokku 411 etendust.

Linnateatrit külastas 63 626 inimest.

Linnateatri kõige hõivatumad näitlejad olid Hele Kõre ja Indrek Ojari.

Linnateatris esietendus 5 uuslavastust.

Linnateatril valmis uus raamat

Linnateatril on juba aastaid traditsiooniks anda välja ülevaateraamatuid oma tegevusest. 13. veebruariks, teatri 41. sünnipäevaks, saigi valmis uusim trükkis, mis sisaldab sündmuste kroonikat ja fotosid hooaegadest 2003/2004, 2004/2005 ja 2005/2006. Ei puudu ka statistika, repertuaari nimekiri, koosseisuliste töötajate loend ja muu asjakohane

info. Laenates idee Merle Karusoo omaaegse menulavastuse pealkirjast ja võttes arvesse, et Linnateater tähistas möödunud aastal 40. juubelit, sai raamat nimeks „Olen 40-aastane”. Ülevaateraamatu koostas Triin Sinissaar, kujundas Katre Rohumaa, fotod on Siim Vahurilt, Priit Grepilt ja Kalju Orrolt. Trükist on võimalik osta Linnateatri valvelauast.

Märtsi ja aprilli mängukava Tallinna Linnateatris

L 3. märts	16.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	Esietendus! Res.
E 5. märts	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	Res.
T 6. märts	18.00	J.Rohumaa/T. Sinissaar	Genoom	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
	18.00	A. H. Tammsaare	Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.	lav. E. Nüganen	Põrgulava	
K 7. märts	18.00	J. Tätt	Meeletu	lav. E. Klemets	Taevalava	Res.
	18.00	W.B. Yeats	Impro 3 - Punane Hanrahan	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
N 8. märts	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	Res.
	18.00	J. Tätt	Meeletu	lav. E. Klemets	Taevalava	
R 9. märts	18.00	R. Bergqvist	Birdy	lav. E. Klemets	Väike saal	
	18.00	A. H. Tammsaare	Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.	lav. E. Nüganen	Põrgulava	Res.
L 10. märts	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
E 12. märts	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	Res.
T 13. märts	18.00	F. Dostojevski	Kuritöö ja karistus	lav. E. Nüganen	Põrgulava	
	19.00	J. Tätt	Kaev	lav. I. Sammul	Hobuveski	
K 14. märts	18.00	F. Dostojevski	Kuritöö ja karistus	lav. E. Nüganen	Põrgulava	Res.
	19.00	J. Tätt	Kaev	lav. I. Sammul	Hobuveski	
N 15. märts	19.00	N. Wright	Vincent	lav. A. Prosa	Hobuveski	
	19.00	F. McGuinness	Et keegi mind valvaks	lav. E. Klemets	Kõismäe torn	Res.
R 16. märts	18.00	A. H. Tammsaare	Tõde ja õigus. Teine osa	lav. E. Nüganen	Põrgulava	Res.
L 17. märts	18.00	A. H. Tammsaare	Tõde ja õigus. Teine osa	lav. E. Nüganen	Põrgulava	
E 19. märts	18.00	S. Mrožek	Rätsep	lav. M. Koldits	Väike saal	
	19.00	F. McGuinness	Et keegi mind valvaks	lav. E. Klemets	Kõismäe torn	
T 20. märts	18.00	I. Turgenev	Isad ja pojad	lav. A. Šapiro	Põrgulava	
	18.00	D. Auburn	Tõestus	lav. A. Prosa	Väike saal	
K 21. märts	18.00	J.Rohumaa/T. Sinissaar	Genoom	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
N 22. märts	18.00	S. Mrožek	Rätsep	lav. M. Koldits	Väike saal	Res.
	19.00	F. McGuinness	Et keegi mind valvaks	lav. E. Klemets	Kõismäe torn	
R 23. märts	18.00	S. Mrožek	Rätsep	lav. M. Koldits	Väike saal	
	19.00	F. McGuinness	Et keegi mind valvaks	lav. E. Klemets	Kõismäe torn	Res.
L 24. märts	16.00	P. Vogel	Kuidas ma õppisin sõitma	lav. A. Prosa	Taevalava	Esietendus! Res.
E 26. märts	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
	18.00	P. Vogel	Kuidas ma õppisin sõitma	lav. A. Prosa	Taevalava	
K 28. märts	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	Res.
N 29. märts	18.00	I. Turgenev	Isad ja pojad	lav. A. Šapiro	Põrgulava	Res.
	18.00	D. Auburn	Tõestus	lav. A. Prosa	Väike saal	
R 30. märts	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
	18.00	P. Vogel	Kuidas ma õppisin sõitma	lav. A. Prosa	Taevalava	Res.
L 31. märts	18.00	R. Bergqvist	Birdy	lav. E. Klemets	Väike saal	
	18.00	A. H. Tammsaare	Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.	lav. E. Nüganen	Põrgulava	

E 2. aprill	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	Res.
T 3. aprill	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
	18.00	P. Vogel	Kuidas ma õppisin sõitma	lav. A. Prosa	Taevalava	
K 4. aprill	19.00	N. Wright	Vincent	lav. A. Prosa	Hobuveski	
	19.00	F. McGuinness	Et keegi mind valvaks	lav. E. Klemets	Kõismäe torn	
N 5. aprill	18.00	R. Bergqvist	Birdy	lav. E. Klemets	Väike saal	
	18.00	L. Pirandello	Nii see on (kui teile nii näib)	lav. A. Šapiro	Taevalava	Res.
E 9. aprill	18.00	S. Mrožek	Rätsep	lav. M. Koldits	Väike saal	Res.
	18.00	L. Pirandello	Nii see on (kui teile nii näib)	lav. A. Šapiro	Taevalava	
T 10. aprill	18.00	A. H. Tammsaare	Tõde ja õigus. Teine osa	lav. E. Nüganen	Põrgulava	
K 11. aprill	18.00	A. H. Tammsaare	Tõde ja õigus. Teine osa	lav. E. Nüganen	Põrgulava	Res.
N 12. aprill	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
	18.00	P. Vogel	Kuidas ma õppisin sõitma	lav. A. Prosa	Taevalava	
R 13. aprill	18.00	F. Dostojevski	Kuritöö ja karistus	lav. E. Nüganen	Põrgulava	
	19.00	J. Tätt	Kaev	lav. I. Sammul	Hobuveski	
L 14. aprill	18.00	F. Dostojevski	Kuritöö ja karistus	lav. E. Nüganen	Põrgulava	
	19.00	J. Tätt	Kaev	lav. I. Sammul	Hobuveski	
E 16. aprill	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	Res.
	18.00	P. Vogel	Kuidas ma õppisin sõitma	lav. A. Prosa	Taevalava	
T 17. aprill	18.00	M. Jones	Kivid sinu taskutes	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
	18.00	P. Vogel	Kuidas ma õppisin sõitma	lav. A. Prosa	Taevalava	Res.
K 18. aprill	18.00	J.Rohumaa/T. Sinissaar	Genoom	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
	18.00	A. H. Tammsaare	Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.	lav. E. Nüganen	Põrgulava	Res.
N 19. aprill	18.00	J.Rohumaa/T. Sinissaar	Genoom	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
	18.00	A. H. Tammsaare	Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.	lav. E. Nüganen	Põrgulava	
R 20. aprill	18.00	J. Tätt	Meeletu	lav. E. Klemets	Taevalava	Res.
	18.00	W.B. Yeats	Impro 3 - Punane Hanrahan	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
L 21. aprill	18.00	J. Tätt	Meeletu	lav. E. Klemets	Taevalava	
	18.00	W.B. Yeats	Impro 3 - Punane Hanrahan	lav. J. Rohumaa	Väike saal	Res.
E 23. aprill	18.00	I. Turgenev	Isad ja pojad	lav. A. Šapiro	Põrgulava	
T 24. aprill	18.00	D. Auburn	Tõestus	lav. A. Prosa	Väike saal	
	18.00	I. Turgenev	Isad ja pojad	lav. A. Šapiro	Põrgulava	Res.
K 25. aprill	19.00	N. Wright	Vincent	lav. A. Prosa	Hobuveski	Res.
	19.00	F. McGuinness	Et keegi mind valvaks	lav. E. Klemets	Kõismäe torn	
N 26. aprill	18.00	J.Rohumaa/T. Sinissaar	Genoom	lav. J. Rohumaa	Väike saal	
	18.00	A. H. Tammsaare	Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.	lav. E. Nüganen	Põrgulava	
R 27. aprill	18.00	R. Bergqvist	Birdy	lav. E. Klemets	Väike saal	
	18.00	A. H. Tammsaare	Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.	lav. E. Nüganen	Põrgulava	Res.
L 28. aprill	18.00	S. Mrožek	Rätsep	lav. M. Koldits	Väike saal	
	18.00	L. Pirandello	Nii see on (kui teile nii näib)	lav. A. Šapiro	Taevalava	
E 30. aprill	18.00	S. Mrožek	Rätsep	lav. M. Koldits	Väike saal	
	18.00	L. Pirandello	Nii see on (kui teile nii näib)	lav. A. Šapiro	Taevalava	Res.